

Raport ze spotkań warsztatowych w dzielnicy Bobrek

W ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Bytomia przeprowadzone zostały trzy spotkania warsztatowe z mieszkańcami obszaru rewitalizacji obejmującego Dzielnice Bobrek. W ramach spotkań wypracowane zostały rezultaty zaprezentowane w niniejszym raporcie.

1. Diagnoza obszaru

Pierwszym elementem prac było określenie problemów występujących na osiedlu. Zostały one zidentyfikowane w podziale na pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną oraz przestrzenno-funkcjonalną.

Zidentyfikowane problemy:

Sfera społeczna:

- Alkoholizm i narkomania (twarde narkotyki) w tym duży odsetek kobiet
- Porzucanie dzieci przez kobiety z uzależnieniami
- Pojawiający się problem przemocy domowej
- Dużo osób o niskim poziomie wykształcenia
- Zawodowi bezrobotni
- Niskie kompetencje w sprawach wychowawczych
- Brak lokalnego lidera
- Dziedziczenie ubóstwa i niskich aspiracji życiowych, problemy wielopokoleniowe
- Słabe zaangażowanie radnych z okręgu
- Brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci
- Negatywny wizerunek dzielnicy na tle miasta

Sfera techniczna:

- Zły stan techniczny budynków (prawie 100%)
- Brak gazu, brak sieci, nieprzystosowanie budynków
- 90% budynków ma ubikacje na parterze
- Drewniane stropy
- Duża liczba pustostanów
- Zachodząca degradacja mieszkań socjalnych

Sfera gospodarcza:

- Brak apteki
- Dużo zasobów w posiadaniu Spółki Restrukturyzacji Kopalń

Sfera środowiskowa:

- Występujące zjawisko niskiej emisji
- Występujące dzikie wysypiska śmieci
- Trujące nielegalne składowiska odpadów

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

- Brak przestrzeni publicznych
- Brak ścieżek rowerowych (komunikacyjnych, turystycznych)
- Brak miejsc do spędzania wolnego czasu, głównie dla młodzieży i osób starszych
- Brak bezpłatnych miejsc rekreacji
- Ograniczony dostęp do Podstawowej Opieki Zdrowotnej

- Niewykorzystany potencjał Orlika (stoi pusty)

Uzupełnieniem diagnozy problemów było wskazanie występujących w Kolonii Zgorzelec potencjałów, które mogą zostać wykorzystane zarówno podczas procesu rewitalizacji jak i dla dalszego rozwoju osiedla.

Potencjał do wykorzystania

- Istniejący potencjał budynków (ładna, ciekawa architektura)
- Istniejący program aktywności społecznej
- Linia tramwajowa i autobusowa na terenie dzielnicy
- Warto inkubować młodych i uczyć przedsiębiorczości
- Istniejący dom nadziei – widać efekty działań pracujących tam ludzi
- Park Fazanic
- Duża grupa młodych ludzi
- Młodzi Romowie – wzrost aspiracji, integracja młodszego pokolenia
- Świetlica integracyjna „Amaro Strychos”
- Zaangażowanie rodziców w przedsięwzięcia szkolne
- Szkoła Podstawowa nr 16
- Otwarty plac zabaw i boisko
- Dużo terenów do zagospodarowania (w tym skwer)

2. Wizja

Osoby obecne na spotkaniu wspólnie wypracowali wizję, będącą opisem Kolonii Zgorzelec w przyszłości. Wizja ta może być traktowana jako motywująca, pozytywna prognoza uwzględniająca lokalne uwarunkowania.

Dzielnica zapewniająca odpowiednie do potrzeb warunki mieszkaniowe oraz bogatą ofertę rekreacyjno-kulturalną dla aktywnej, zintegrowanej i wielokulturowej społeczności.

3. Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategii to różne aspekty przyszłej sytuacji opisywanej przez Wizję. Na najwyższym poziomie planowania znajdują się cele strategiczne, odnoszące się do głównych kierunków działań. Podporządkowane im są bardziej szczegółowe cele operacyjne.

Tabela 1. Struktura celów

Sfera	Cele strategiczne	Cele operacyjne
Społeczna	1. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	1.1. Wsparcie na rzecz zmiany zachowań i dostosowania kompetencji do potrzeb rynku pracy
		1.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości mieszkańców
	2. Korzystne warunki rozwoju kapitału społecznego	2.1. Korzystne warunki dla działania i rozwoju organizacji pozarządowych
		2.2. Zapewnione kompleksowe wsparcie dla osób dotkniętych problemami społecznymi i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Sfera	Cele strategiczne	Cele operacyjne
		2.3. Oferta rekreacyjno-kulturalna dopasowana do potrzeb mieszkańców oraz specyfiki dzielnicy
Gospodarcza	3. Dobre warunki do ożywienia gospodarczego dzielnicy	3.1. Zapewnienie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej 3.2. Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej
Środowiskowa	4. Poprawa stanu środowiska naturalnego	4.1. Ograniczenie problemu niskiej emisji 4.2. Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców
Techniczna	5. Wysoki standard warunków mieszkaniowych	5.1. Budynki mieszkaniowe odpowiadające potrzebom mieszkańców
Przestrzenno-funkcjonalna	6. Przestrzenie publiczne odpowiadające potrzebom mieszkańców	6.1. Zmodernizowane przestrzenie publiczne dopasowanie do potrzeb różnych grup społecznych i wiekowych

Tabela 2. Uszczegółowienie zapisów celów operacyjnych

Cel strategiczny 1. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	
Cel operacyjny 1.1. Wsparcie na rzecz zmiany zachowań i dostosowania kompetencji do potrzeb rynku pracy	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Zawodowi bezrobotni – Dziedziczenie ubóstwa i niskich aspiracji życiowych, problemy wielopokoleniowe – Dużo osób o niskim poziomie wykształcenia
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie aktywizacji mieszkańców dzielnicy Bobrek
Główne kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem /społecznym i dostosowanie ich kompetencji do potrzeb rynku pracy – Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kompetencji osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do potrzeb rynku pracy, w tym np.: <ol style="list-style-type: none"> 1. poradnictwo zawodowe w zakresie rozpoznania predyspozycji zawodowych oraz planowania indywidualnej ścieżki rozwoju i podjęcia zatrudnienia, 2. warsztaty związane z aktywnymi formami poszukiwania pracy, warsztaty z autoprezentacji itp. 3. programy zachęcające do zakładania własnej działalności.
Cel operacyjny 1.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości mieszkańców	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Zawodowi bezrobotni – Dziedziczenie ubóstwa i niskich aspiracji życiowych, problemy wielopokoleniowe
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Edukacja dzieci w zakresie przedsiębiorczości – Prowadzenie przez Urząd Miasta doradztwa dla osób podejmujących działalność gospodarczą – Istnienie pustych lokalów do zagospodarowania na cele handlowe/usługowe

Cel strategiczny 1. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	
Główne kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> – Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kompetencji osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do potrzeb rynku pracy – Wzmacnianie postaw przedsiębiorczych mieszkańców
Cel strategiczny 2. Korzystne warunki rozwoju kapitału społecznego	
Cel operacyjny 2.1. Korzystne warunki dla działania i rozwoju organizacji pozarządowych	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak lokalnego lidera
Powiązanie z potencjami	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność organizacji pozarządowych – Dziedzictwo historyczno –kulturalne jako baza do budowania aktywnego społeczeństwa lokalnego
Główne kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie całorocznych i bezpiecznych miejsc spotkań, rekreacji oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców dzielnicy Bobrek z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych i społecznych – Organizacja wydarzeń/impres wzmacniających więzi międzypokoleniowe i budujące tożsamość z miejscem np. Dzień Sąsiada, nauka dla rodziców organizowania gier i zabaw dla dzieci, organizacja kawiarenek sąsiedzkich.
Cel operacyjny 2.2. Zapewnione kompleksowe wsparcie dla osób dotkniętych problemami społecznymi i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Alkoholizm i narkomania (twarde narkotyki) w tym duży odsetek kobiet – Porzucanie dzieci przez kobiety z uzależnieniami – Pojawiający się problem przemocy domowej – Niskie kompetencje w sprawach wychowawczych – Dziedziczenie ubóstwa i niskich aspiracji życiowych, problemy wielopokoleniowe
Powiązanie z potencjami	<ul style="list-style-type: none"> – Działanie świetlicy integracyjnej w szkole – Istniejący program aktywności społecznej
Główne kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> – Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawcza, dewastacja wspólnego mienia, mieszkań socjalnych
Cel operacyjny 2.3. Oferta rekreacyjno-kulturalna dopasowana do potrzeb mieszkańców oraz specyfiki dzielnicy	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci – Niewykorzystany potencjał Orlika (stoi pusty) – Brak miejsc do spędzania wolnego czasu, głównie dla młodzieży i osób starszych – Brak bezpłatnych miejsc rekreacji
Powiązanie z potencjami	<ul style="list-style-type: none"> – Młodzi Romowie – wzrost aspiracji, integracja młodszego pokolenia – Świetlica integracyjna „Amaro Strychos” – Zaangażowanie rodziców w przedsięwzięcia szkolne (Szkoła Podstawowa nr 16) – Istniejący program aktywności społecznej

Główne kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> – Identyfikacja i wspieranie lokalnych liderów oraz inicjatyw społecznych – Zwiększenie oferty spędzenia czasu wolnego dla dzieci – Utworzenie miejsc i oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców w różnym wieku np. kawiarnia międzypokoleniowa działająca w formie podmiotu ekonomii społecznej – Zabezpieczenie i zapewnienie dobrego dostępu do miejsc rekreacji dla dzieci (boisko, plac zabaw)
-------------------------	--

Cel strategiczny 3. Dobre warunki do ożywienia gospodarczego dzielnicy

Cel operacyjny 3.1. Zapewnienie korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak apteki – Negatywny wizerunek dzielnicy na tle miasta – Zawodowi bezrobotni
Powiązanie z potencjałami	– Istnienie pustych lokalów do zagospodarowania na cele handlowe/usługowe
Główne kierunki działań	– Zwiększenie dostępu do usług dla mieszkańców

Cel operacyjny 3.2. Prowadzenie aktywnej promocji gospodarczej

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Brak apteki – Negatywny wizerunek dzielnicy na tle miasta
Powiązanie z potencjałami	– Funkcjonowanie na terenie dzielnicy zróżnicowanych podmiotów gospodarczych
Główne kierunki działań	– Zmiana wizerunku dzielnicy Bobrek

Cel strategiczny 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Cel operacyjny 4.1. Ograniczenie problemu niskiej emisji

Powiązanie z problemami	– Występujące zjawisko niskiej emisji
Powiązanie z potencjałami	<ul style="list-style-type: none"> – Zainteresowanie lokatorów przyłączeniem się do nitki ciepłowniczej – Wdrażanie w dzielnicy Bobrek programu KAWKA
Główne kierunki działań	– Przeciwdziałanie zjawisku niskiej emisji

Cel operacyjny 4.2. Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Występujące dzikie wysypiska śmieci – Trujące nielegalne składowiska odpadów
Powiązanie z potencjałami	– Prowadzone w szkole podstawowej działania np. Dzień Ziemi kształtujące świadomość ekologiczną
Główne kierunki działań	– Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz ograniczenie występujących z tego powodu uciążliwości dla mieszkańców

Cel strategiczny 5. Wysoki standard warunków mieszkaniowych

Cel operacyjny 5.1. Budynki mieszkaniowe odpowiadające potrzebom mieszkańców

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> – Zły stan techniczny budynków (prawie 100%) – Brak gazu, brak sieci, nieprzystosowanie budynków – 90% budynków ma wspólne ubikacje – Drewniane stropy – Duża liczba pustostanów – Zachodząca degradacja mieszkań socjalnych
-------------------------	---

Powiązanie z potencjałami	– Istniejący potencjał budynków (ładna, ciekawa architektura)
Główne kierunki działań	– Zagospodarowanie pustostanów – Poprawa stanu technicznego i podłączenie do mediów budynków mieszkalnych

Cel strategiczny 6. Przestrzenie publiczne odpowiadające potrzebom mieszkańców

Cel operacyjny 6.1. Zmodernizowane przestrzenie publiczne dopasowanie do potrzeb różnych grup społecznych i wiekowych

Powiązanie z problemami	– Brak miejsc do spędzania wolnego czasu, głównie dla młodzieży i osób starszych – Brak bezpłatnych miejsc rekreacji – Brak przestrzeni publicznej
Powiązanie z potencjałami	– Dużo terenów do zagospodarowania (w tym skwer)
Główne kierunki działań	– Utworzenie sieci ścieżek i dróg rowerowych – Utworzenie funkcjonalnych przestrzeni publicznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców dzielnicy Bobrek

4. Projekty

Najbardziej szczegółowym poziomem planowania było opracowanie projektów, które zostaną uwzględnione w pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji.

Tabela 3. Propozycja projektów realizowanych w ramach procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązanie z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
1.	Zagospodarowanie pustostanów	Budynki zostaną wyremontowane i zagospodarowane zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności	– Stworzenie przestrzeni do realizacji projektów społecznych	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Urząd Miejski Bytomiu	Bytomskie Mieszkania	5.1.	2016-2018	
2.	Utworzenie Inkubatora NGO	Inkubator będzie wspierać istniejące organizacje pozarządowe a także nieformalne grupy osób chcących założyć organizację. Jego oferta obejmować będzie doradztwo (m.in. prawne, finansowe, etc.) oraz szkolenia. Przykładowo Inkubator może się mieścić w budynku wykorzystywanym przez Terenowy Punkt Pomocy Środowiskowej	– Stworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Urząd Miejski Bytomiu	Centrum Integracji Społecznej	1.2.	2017	3 500 000, zł
3.	Utworzenie Domu Kultury	W wyznaczonym budynku powstanie instytucja kulturalna oferująca zajęcia stałe dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Organizowane będą tutaj również imprezy i wydarzenia kulturalne.	– Integracja lokalnej społeczności – Zapewnienie oferty wolnego rekreacyjno-kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych	–	Bytomskie Centrum Kultury	Organizacje pozarządowe, szkoły	6.1. 2.1.	2018-2019	4 200 000,00 zł
4.	Budowa boiska rekreacyjnego na placu Drzymały	W wyznaczonym miejscu powstanie wielofunkcyjne boisko	– Zapewnienie oferty wolnego rekreacyjno-	–	Urząd Miejski w Bytomiu	Ośrodek Sportu i rekreacji, lokalne	6.1. 2.3.	2019-2020	750 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązanie z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
		rekreacyjne do gier zespołowych.	kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych – Promocja zdrowego, aktywnego trybu życia			wspólnoty, mieszkańcy			
5.	Instalacja kamer monitoringu wizyjnego	W punktach zidentyfikowanych jako szczególnie niebezpieczne zainstalowane zostaną kamery monitoringu wizyjnego. Będą one włączone do systemu monitoringu miejskiego.	– Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	– Łatwiejsza identyfikacja sprawców przestępstw	Komenda Miejska Policji w Bytomiu	Urząd Miejski w Bytomiu, Straż Miejska	6.1.	2018	500 000,00 zł
6.	Zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowej	Przewiduje się modernizację i uzupełnienie małej architektury oraz terenów zielonych.	– Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	Urząd Miejski w Bytomiu	Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej, wspólnoty mieszkaniowe	6.1.	2018	3 500 000,00 zł
7.	Organizacja programu integracji międzypokoleniowej	W ramach programu zorganizowane zostaną spotkania umożliwiające wymianę umiejętności pomiędzy młodzieżą a seniorami.	– Integracja społeczności lokalnej – Zapewnienie oferty wolnego rekreacyjno-kulturalnej dla dzieci, młodzieży i seniorów	–	Centrum Integracji Społecznej	Organizacje pozarządowe, szkoły, Bytomski Uniwersytet Trzeciego Wieku	2.1. 2.2. 2.3.	2016-2020	1 000 000,00 zł
8.	Akcja „Pocztówka”	W ramach przedsięwzięcia planowane jest prowadzenie działań	– Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców	– Poprawa estetyki przestrzeni publicznej		Mieszkańcy dzielnicy, szkoły, właściciele	2.3.	2019-2020	100 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązanie z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
		mających na celu odtwarzanie przestrzeni publicznej Bobrka zgodnie z dawnymi tradycjami, w czym mogą pomóc stare pocztówki, zdjęcia prezentujące obraz Bobrka. Działania zakładają aktywny udział mieszkańców przy przywracaniu dawnej świetności przestrzeni. Szczególnie udział różnych pokoleń mieszkańców dzielnicy. Projekt szczególnie będzie zakładał bliską współpracę dziadków i szczególnie ich wnuków.	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa wizerunku osiedla – Integracja społeczna mieszkańców, szczególnie w zakresie międzypokoleniowym 	<ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie warunków dla rozwoju branży turystycznej 		przestrzeni publicznych			
9.	Monitoring środowiska - pomiary	Planowane jest utworzenie stacji monitoringu stanu środowiska naturalnego (powietrze atmosferyczne, gleba, wody powierzchniowe). Dodatkowo planuje się prowadzenie edukacji proekologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> – Podniesienie standardu życia mieszkańców dzięki likwidacji występujących uciążliwości zapachowych – Kształtowanie postaw proekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa stanu środowiska naturalnego – Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej 	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	Szkoły, szkolne koła przyrodnicze, mieszkańcy	4.1. 4.2.	2016-2020	120 000,00 zł
10.	Opieka nad seniorami	W ramach projektu powstanie spółdzielnia socjalna, która świadczyć będzie usługi opiekuńcze. W ramach swojej działalności realizować	<ul style="list-style-type: none"> – Zapewniona opieka dla seniorów – Aktywizacja zawodowa osób 	–	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Lokalne fundacje, lokalne organizacje kościelne, Centrum Integracji Społecznej	2.2.	2016-2020	1 700 000,00 zł

Lp.	Nazwa Projektu	Charakterystyka	Planowane rezultaty w sferze społecznej	Planowane rezultaty w pozostałych sferach	Proponowany lider	Podmioty do zaangażowania w realizację projektu	Powiązanie z celami operacyjnymi	Lata realizacji	Szacunkowa wartość
		będzie ona zarówno usługi komercyjne jak również realizowane na zlecenie MOPR.	zatrudnionych w spółdzielni – Poprawa wizerunku osiedla jako miejsca zamieszkania						
11.	Podłączenie do sieci Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu	W ramach projektu wybrane budynki znajdujące się na terenie dzielnicy Bobrek zostaną podłączone do sieci Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu. Objęte projektem lokale zostaną zmodernizowane i dostosowane do nowej infrastruktury.	– Poprawa standardu życia mieszkańców – Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców	– Poprawa standardu środowiska naturalnego dzięki likwidacji pieców na paliwo stałe, olej, etc. – Zmniejszenie kosztów ogrzewania	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu, Urząd Miejski w Bytomiu, Fortum Bytom S.A., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu, Urząd Miejski w Bytomiu, Fortum Bytom S.A., Fundusz O.Ś.	5.1.	2016-2022	
12.	Gazyfikacja dzielnicy Bobrek	Zaprojektowane i wybudowana zostanie infrastruktura umożliwiająca gazyfikację dzielnicy Bobrek. Objęte projektem lokale zostaną zmodernizowane i dostosowane do nowej infrastruktury.	– Poprawa standardu życia mieszkańców – Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców	– Poprawa warunków mieszkaniowych – Poprawa stanu środowiska naturalnego – Obniżenie kosztów eksploatacji budynków	Urząd Miejski w Bytomiu	PGNiG S.A., zarządcy mieszkań, Bytomskie Mieszkania	5.1.	2016-2022	